

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Endring i rovviltforskriften - Forvaltningsområdet for ynglende ulv (ulvesona)

Vi viser til brev datert 14.6.2013 om høring av forslag til endringer i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften). Endringsforslaget gjelder avgrensning av forvaltningsområdet for ynglende ulv, og bygger på de konklusjoner ulvesoneutvalget ga i sin rapport i oktober 2012.

Helt siden tidlig på 1980-tallet har det i Norge vært bred enighet om at det er nødvendig med en viss prioritering av arealbruk for henholdsvis rovvilt og andre interesser, særlig utmarksbeite, dersom konfliktene skal kunne reduseres. Prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er nedfelt direkte i naturmangfoldloven og rovviltforskriften.

Ulv er den klart mest konfliktfylte arten å forvalte av de fire store rovdyrene, og også den arten som forvaltningsmessig er mest krevende.

Rovviltregion 4 og 5 har sammen ansvaret for en målsetting om 3 årlige ynglinger av ulv innenfor en nasjonal fastsatt ulvesone. De siste par årene er bestandsmålet nådd innenfor Hedmark fylkes grenser. I Hedmark i 2012 ble det erstattet 1197 sauer tatt av ulv, som var tilsvarende som i 2011 (1181), men betydelig mer enn i 2010 (454). Selv om ulven kun er årsak til en del av rovvilttapet i vårt fylke totalt sett, er konsekvensen for enkelte beitelag og enkeltbrukere store, og streifyr av ulv i prioriterte beiteområder utgjør et stort problem. DNA-prøver viser at disse streifydyrene i all hovedsak kommer fra øst i Sverige. De fleste vandrer inn i beiteområdene etter at snøen har gått, og er således vanskelig å fange opp i forkant av beitesesongen. Utfordringene har økt i takt med økningen i den Skandinaviske ulvepopulasjonen på svensk side.

Endringsforslaget

1. Videreføring av forvaltningsområde for ulv

Flertallet av medlemmene i ulvesoneutvalget gikk inn for å videreføre en modell der ynglende ulv forvaltes innenfor ei nærmere avgrenset sone. Fylkesmannen støtter denne vurderingen.

Rovviltforliket av 2011 legger til grunn at soneinndeling mellom prioriterte beiteområder og prioriterte rovviltområder må forvaltes tydelig, dette gjelder også for ulv.

Fylkesmannen vil trekke fram økt forutsigbarhet som viktigste begrunnelse for å opprettholde en forvaltningsmodell med ulvesone. Med ei definert sone vil det i større grad være mulig å tilpasse seg både for de som befinner seg innenfor og de som er utenfor sone.

For de som driver småfeproduksjon vil det være viktig å vite om utmarksbeitene er i et område med ynglende ulv slik at produksjonen kan tilpasses dette. I områder med ulverevir er det ikke mulig med sau på ordinært utmarksbeite. For forvaltningen betyr dette at bruken av midler til forebyggende tiltak blir mer målrettet. Forebyggende tiltak innenfor ulverevir er kostnadskrevende og krever langsiktige investeringer bl.a. til gjerder. Uten ei definert ulvesone vil slike tiltak bli vanskelig å gjennomføre fordi det er usikkert hvor man vil tillate etablering av ynglerevir av ulv.

Deler av befolkningen som bor innenfor dagens ulvesone opplever dette som en belastning selv om de ikke driver næring som er skadelidende. Det gjelder også grunneiere som har et økonomisk tap i form av reduserte utmarksinntekter fra jaktsalg. Tilbakemeldingen fra kommunene innenfor dagens ulvesone er tydelig på at de ønsker ulvesonen opphevet. Fylkesmannen mener likevel at disse negative sidene ikke oppveier fordelene en sonebasert forvaltning gir gitt de overordnede rammebetingelsene. Fylkesmannen anbefaler derfor en videreføring av dagens forvaltning med ei definert sone for forvaltning av ynglende ulv.

2. Utvidelse av dagens ulvesone

Fylkesmannen anser at dagens ulvesone er stor nok for å oppnå bestandsmålsettingen om tre årlige ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv.

Argumenter som taler for en utvidelse av ulvesona noe nordover slik mindretallet i ulvesoneutvalget har foreslått:

- Innenfor den foreslåtte utvidelsen er det i dag ikke registrert beitelag med sau på utmarksbeite.
- Dette er områder med høy tetthet av elg som er ulvens viktigste byttedyr. Ulveflokker og par har nesten årlig siden 1997 etablert revir i hele eller deler av området.
- Den foreslåtte utvidelsen vil kunne være en mer naturlig grense i terrenget enn dagens grense som følger kommunegrensa.
- Et større forvaltningsområde for ynglende ulv vil gi større fleksibilitet i forvaltningen, og vil i større grad enn i dag muliggjøre uttak av konfliktfylte familiegrupper. Det vil bli lettere å foreta en rullering av revir jfr. prinsippet om byrdefordeling.

Argumenter mot en utvidelse av ulvesona er:

- Den utvidete ulvesona vil ligge nærmere store og viktige beiteområder for småfe og det samiske tamreinområdet i Elgå. I praksis er deler av området også i dag en del av ulvesona som følge av utstrekningen av etablerte revir.
- Med økt tetthet i den Skandinaviske ulvepopulasjonen er konsekvensene av en utvidelse for omkringliggende beiteområder usikker.
- Dagens ulvesone har vist seg stor nok for å oppnå bestandsmålet på tre årlige ynglinger innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv.
- En utvidelse vil være i konflikt med jaktinteressene

Hedmark har et stort ansvar for å bidra til å oppnå de nasjonale bestandsmålene for alle de fire store rovdyrartene. En flytting av den administrative grensa for ulvesona nordover vil derfor oppleves som vanskelig og det kan skape større usikkerhet for viktige beiteområder lenger nord og tamreindrifta i Elgå reinbeitedistrikt. Samtidig er det slik at en eventuell utvidelse av ulvesona i realiteten ikke vil innebære vesentlige endringer fordi disse områdene har hatt ulverevir nesten årlig siden slutten av 90-tallet. Dette er en konsekvens av det i henhold rovviltforskriften (§ 3) er slik at revir som har 50 % eller mer av arealet innenfor ulvesona blir regnet som at det ligger innenfor ulvesona. Videre ligger området naturmessig godt til rette for etablering av ulverevir fordi det er viktige vinterbeiteområder for elg.

Dersom ulvesona skulle bli utvidet nordover, mener Fylkesmannen at det er en forutsetning at 49-prosentregelen ikke gjøres gjeldende langs nord- og østgrensa av den utvidede ulvesona av hensyn til viktige beiteområder og det samiske tamreinområdet. I dag er det slik at helnorske familiegrupper (ulverevir) som har inntil 49 prosent av reviret sitt utenfor ulvesona, defineres inn i sona.

3. Uttak av noen mindre områder fra dagens forvaltningszone

Ulvesoneutvalget har foreslått at noen mindre arealer tas ut av dagens forvaltningsområde. Dette er arealer med en beliggenhet, avgrensning og størrelse som gjør dem lite egnet som del av et ulverevir. Fylkesmannen støtter forslaget om å ta disse arealene ut av forvaltningsområdet for ynglende ulv.

Med hilsen

Kristine Schneede e. f.
fung. miljøverndirektør

Haavard Elstrand
landbruksdirektør